

UN COMPROMÍS PER L'EDUCACIÓ PÚBLICA

Presentació i context

Acabem un curs ben estrany, que ens ha trasbalsat i trastocat en tots els sentits. Els professionals de l'educació creiem que és imprescindible posar el focus en la infància i la joventut i, més que mai, adequar l'educació al context social, marcat pel moment sanitari actual que afecta de manera directa en la transformació de l'escola.

Les necessitats d'aquesta escola post pandèmia en un context de "nova normalitat" passen per la màxima presencialitat. Caldrà fer una avaluació per saber el què ha significat per a infants i joves tants dies sense ser-hi a les aules i així valorar les adequacions necessàries, **fomentant l'acompanyament i l'acció tutorial per compensar desigualtats i acompanyar en el creixement emocional i social de l'alumnat**. Els escenaris a casa han estat diversos i complexos, sobretot marcats per la pèrdua de ritmes i rutines per part de l'alumnat. Cal doncs restablir circuits per generar un acompanyament emocional i orientador i així recuperar aprenentatges.

Els professionals de l'educació hem treballat i ens hem escarrassat, per cercar solucions a situacions fins ara impensables. No hem pogut fer l'escola que volem i hem corroborat, la importància del vincle, de la presencialitat, del gest, de la mirada, de la complicitat, del grup, de l'equip... per aprendre. **L'educació és una tasca social**, aprenem junts, i això no ho pot substituir cap maquinari per molt sofisticat que sigui. L'educació és l'artesania, del dia a dia, de les relacions, cuinant a foc lent els processos amb els nostres infants i joves.

És necessari un temps per pair tot el que està passant, per poder extreure'n les lliçons, els reptes i les oportunitats que ens aporta aquest temps de pandèmia. Com qui diu, *hem entrat a les cases de l'alumnat* de forma virtual i ens hem fet més conscients dels condicionants socials i familiars en què es troben, sempre complexos i diversos.

El temps sense escola ha posat al descobert les desigualtats i ha incrementat la inequitat en la infància. Durant el període de confinament hem constatat la necessària cooperació entre els diversos agents socioeducatius per poder establir una xarxa de suport que estigui present en moments difícils: la importància de la **tribu**.

Hem de ser capaços de fer **autocrítica**, amb compromís social i ètic envers la nostra feina, la d'educar. Durant aquest temps s'ha posat en qüestió la nostra seguretat i el nostre compromís social. El cert és que quan deixem de tenir la mirada posada en infants i joves, els seus drets i les seves necessitats, es menysté la nostra acció educativa. Segurament és quelcom que podem redreçar, malgrat la nostra tasca silenciosa, del dia a dia, de l'art d'educar, sense filigranes però amb vocació de servei públic, amb

l'autonomia de centres que ens permeti adequar al moment i les circumstàncies les decisions finals a prendre, malgrat les directrius de vegades poc clares i confuses.

És important que els professionals de l'educació prenguem la iniciativa, des del nostre ofici educatiu i el nostre [compromís ètic](#), i donem resposta adequada als reptes als quals ens enfrontem. Amb el ple convenciment que **l'educació és un servei públic essencial** i, com a tal, ens hem de mobilitzar i actuar.

És per això que exposem el sentit del nostre posicionament i MANIFESTEM QUE:

- **L'educació és un dret fonamental**

L'**educació pública** és i ha de seguir esdevenint un dret **essencial**. Els propòsits de l'educació són globals i es desenvolupen de forma interrelacionada.

Tenint en compte els drets de la Infància i el compromís ètic del professorat, cal establir totes les mesures sanitàries, socials i educatives per fer una tornada el màxim presencial possible. Establint els protocols i mecanismes clars i assegurant els grups estables, on la funció tutorial serà indispensable.

- **Cal dotar de sentit la tornada al setembre**

Els inicis de curs han de partir d'una bona **diagnosi** i avaluació inicial per tal **d'acompanyar emocional i educativament** a infants i joves. Generant tranquil·litat, confiança i serenor. Caldrà doncs, treballar més que mai coordinats i en xarxa, amb el centre i amb l'entorn, amb tots els professionals que eduquen per tal de ser una autèntica comunitat educativa, per tal de preveure possibles moments complexos i donar-los resposta de forma assertiva i contundent. No podem obviar la nostra tasca educativa i l'administració, a través dels serveis educatius, EAP i inspecció ha d'acompanyar a fer-ho.

Tenim l'oportunitat de refer el què entenem per escola, per educació, els fonaments antics i obsolets algunes vegades s'han trastocat i tenim al davant el repte de refer-ho amb sentit, generant grans comunitats que eduquen dotant d'oportunitats educatives per a tothom des de la corresponsabilitat, transformant l'educació al que la societat realment necessita. Fent-la més transversal, coordinada i posant el focus imprescindiblement en infants i joves, les seves necessitats i la seva educació.

Amb tot això que **reclamem** un seguit de:

Condicions per al curs 20/21

Establir acords per la màxima presencialitat

L'escola al setembre ha de ser presencial. L'accés als recursos educatius s'ha de fer amb una planificació territorial, per tal de promoure l'equitat per atendre infants i joves. Posar a disposició de la comunitat educativa els materials, recursos i instal·lacions. Garantint i aplicant les **mesures de salut, neteja i desinfecció necessàries perquè siguin segurs**. Generar acords d'ús de les instal·lacions per l'etapa obligatòria en el marc de plans territorials és una responsabilitat ineludible dels municipis amb els centres educatius, calen corresponsabilitats per fer-ho efectiu al setembre.

Acompanyament a les famílies

Continuant amb el compromís ètic vers la nostra tasca, el compromís amb les famílies amb les quals compartim responsabilitats educatives, ens cal estar atents i sensibles a les dificultats que han sorgit o puguin anar sorgint. **Les famílies han de ser escoltades abans de planificar** i proposar solucions a la complexitat existent, elaborant propostes conjuntes que vagin en la millora del benestar, generant confiança mútua i col·laboració en la construcció d'espais educatius comuns.

Garantir la cura i l'acompanyament

El ple desenvolupament infantil, marcat pels principis rectors de la Convenció dels Drets de la Infància, marca que hem d'oferir el suport necessari per a desenvolupar les seves potencialitats i capacitats (art.6). Per tant, ens hem de referir a conceptes físics, cognitius, socials i afectius, amb interdependència i amb el mateix nivell d'importància, que només es poden desenvolupar en un entorn protector i segur.

Per tant, hem de **fer dels centres educatius i de la comunitat educativa un entorn segur per la infància i l'adolescència, garantint-ne el ple dret pel seu desenvolupament integral, oferint assistència i un servei de qualitat.**

Establir grups d'alumnes més reduïts i amb un equip docent limitat - per garantir la traçabilitat - ha de permetre reforçar un **seguiment tutorial molt individualitzat** i dinàmiques d'aula per treballar el benestar emocional. Copsar l'estat anímic dels infants i joves i de la convivència a les llars ens ajudarà a dissenyar estratègies de cura, acompanyament i gestió emocional de com s'ha viscut l'etapa de confinament.

Reducció de ràtios i augment de plantilles

El curs escolar 2020-2021 s'ha d'iniciar amb una **baixada de ràtios en l'educació pública** en tots els nivells educatius, des d'infantil fins a la universitat. Els arguments són sanitaris, però cal anar més enllà de la necessària distància social imposada per evitar la possibilitat de propagació del coronavirus, és **essencialment per transformar l'educació pública** en el que sempre ha hagut de ser **una educació inclusiva al servei de bé comú**, per a què ningú, efectivament, quedi enrere. Això implica **l'habilitació de nous espais educatius segurs per atendre als infants i joves.**

Un **augment de la plantilla de centre** (professorat, personal laboral, personal sanitari, personal de neteja, etc.) i dels serveis educatius complementaris (logopedes, psicopedagogs, educadors socials...) per respondre amb rapidesa les dificultats de les famílies i de l'alumnat producte del període de confinament i de la profunda crisi econòmica i social que es preveu a començament del curs vinent així com per resoldre les exigents condicions de l'ensenyament en línia o semipresencial.

Adaptar el currículum amb visió de futur

Per tal d'entendre i adaptar-nos als moments viscuts, els **currículums s'han d'ajustar a la situació del grup d'alumnes prenent com referència les competències bàsiques i els aprenentatges assolits**. Els equips docents del centre han d'establir l'acompanyament i suport dels professionals que s'acaben d'incorporar per tal de fer-ho amb el màxim de garanties.

Proposem el **suport educatiu generalitzat** com una fórmula òptima per treballar en aquests temps de mancances i incerteses. La detecció de les dificultats de l'alumnat, la concreció de competències, eines i tasques a realitzar per part dels equips docents i la **coordinació i seguiment continuat amb els educadors de les aules d'estudi i suport**, pot ajudar a pal·liar algunes de les mancances que es detectin.

Reclamem reforçar els programes educatius fora d'aula

El valor de l'educació no lectiva dels programes d'educació a temps complet / Educació 360 que molts municipis han iniciat conjuntament amb aules/espais de suport educatiu, poden esdevenir eixos claus en la recuperació i seguiment de molts alumnes que es troben en dificultats a causa de circumstàncies molt diverses. Aquests espais han de contribuir a l'èxit educatiu dels infants i adolescents, acompanyant en tasques escolars, reforçant les competències bàsiques, desenvolupant hàbits i tècniques d'estudi, sensibilitzant l'alumnat vers la importància de l'aprenentatge i ajudant als infants i adolescents a assolir autonomia en el procés d'aprenentatge.

Estem immersos en una transformació profunda de les línies marc de què entenem per educació, remoguda per la crisi actual, que ens ha de portar a plantejar-nos, a banda de les adaptacions, un **treball de fons de com ha de ser el currículum per a l'etapa obligatòria**, per a nosaltres cabdal per aprofundir en la veritable transformació i adequació de l'educació de present i de futur.

Treballar en xarxa: autonomia i interdependència

La complexitat de les situacions que ens trobem ens obliguen a cooperar amb tota la xarxa educativa territorial. Especialment amb els ajuntaments, però també amb tota la xarxa d'agents i recursos educatius, socials, familiars i veïnals.

Els centres educatius i el professorat coneixem les urgències i necessitats educatives dels seus alumnes i famílies, i la manera d'atendre-les de la forma més efectiva i adequada.

Per això, la reobertura dels centres ha de fer-se basant-se en el principi de l'autonomia dels centres i el seu ús responsable, amb el treball col·lectiu, el debat i la complicitat amb els claustres i la comunitat educativa. El treball en equip, amb un lideratge participatiu serà clau per arribar a consensos necessaris per generar confiança i interdependència per afrontar els moments d'incertesa.

Atenció als equips docents

En aquests moments d'incertesa els equips de professionals de l'educació han de sentir-se acompanyats per les administracions i els serveis i recursos que en depenen. La ràpida resolució de les incidències que es produiran i l'eficiència en l'acompanyament dels equips directius generen el clima de confiança necessari per garantir la qualitat del servei educatiu.

És urgent elaborar els Plans de contingència i que aquests siguin validats pels claustres i consells escolars. Cal conèixer la plantilla pel curs vinent i així preparar els equips docents per ajustar currículums, reestructurar grups d'alumnat i reforçar les mides de seguretat sanitària.

Cal també que les substitucions del personal docent no es demorin i es puguin resoldre ràpidament evitant la desatenció de l'alumnat i la continuïtat de la seguretat sanitària.

Posar a punt el material i la formació telemàtica

L'experiència d'aquests mesos ha posat més en relleu que no estem preparats per fer un ensenyament telemàtic òptim, i que moltes escoles no tenen els recursos actualitzats i necessaris. Justament aquestes setmanes s'ha evidenciat que hi ha importants llacunes en el treball a distància. Sense deixar de banda l'anomenada "bretxa" digital que genera desigualtats.

És indispensable **revisar els recursos digitals que tenen els centres i preveure una gestió adequada** del què s'ha de realitzar en cas que pugui haver un tancament total o parcial d'algun centre. Alhora cal **intensificar la formació del professorat** per realitzar la seva tasca educativa amb metodologies telemàtiques. Alguns cursos en formació digital docent han quedat plens des del primer moment, i caldria replicar-ne més. Així mateix, cal preparar a l'alumnat per ser més autònom en l'ús d'aquestes metodologies. Així com informar i facilitar la tasca de les famílies.

El Departament està fent tard

El proper curs s'ha de preparar de manera especial perquè, tal i com hem exposat, s'han de donar unes condicions especials. I alhora **aquestes condicions només es poden donar a través d'un bon treball d'equip, que elabori consensos** i estratègies comunes. Per fer-ho cal temps i per això manifestem que al nostre parer el Departament està dilatant massa el comunicar les condicions que té previstes pel curs vinent. No cal esperar que tot vingui determinat pel Departament. Però per començar a treballar els centres han de conèixer les ràtios i les plantilles del proper curs. El curs vinent comença aquest juny i els diversos equips han d'adaptar les mesures a les condicions i tarannàs de cada centre.

A tall de corol·lari...

El nostre compromís amb l'educació dels infants i joves

El setembre ha d'anar bé, **hem de fer escola i hem d'enfortir tots els serveis educatius. Aquesta és la fita que desitgem i, per responsabilitat, hem d'assolir pel nostre alumnat.** Encara que sovint les circumstàncies, les mesures i el Departament no ens hi ajudin. Cal que sigui un curs plenament presencial, de restablir vincles i dinàmiques, de refer la comunitat i les complicitats amb les famílies. De realitzar una acció educativa personalitzada, oferint acompanyament emocional i suport educatiu. Per fer-ho ens caldrà molt de debat en els claustres, diàleg i compromís dels equips docents, renovar estratègies compartides, i reelaborar activitats i currículums. Només ho podrem fer si ho fem col·lectivament, en equip. Molt probablement haurem de fer canvis en la nostra manera de fer, en això ja en som mestres, i mantenir una ferma il·lusió renovada per fer front a les incerteses que ens vagin apareixent.

Des dels **Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya**, també hem patit aquest trasbals i desajustos produïts pels efectes de la pandèmia de la covid. Hem procurat, de tota manera, estar sempre al costat dels i les docents i educadores i educadors, fent-vos participants de les nostres reflexions i propostes que encara es poden trobar al nostre [web](#). Ja sigui sobre el compromís amb l'educació en temps de coronavirus, l'enfocament del tercer trimestre i un final de curs amb sentit, la necessitat d'un estiu educador, o amb propostes telemàtiques per ajudar i acompanyar durant aquest període, promovent converses pedagògiques en línia i participant d'espais compartits amb el Congrés d'Educació Pública, l'Educació 360 i el Consell Escolar de Catalunya.

Aquest curs vinent serà, d'entrada, també especial. S'ha de preparar a consciència, i comença ja aquest juny. És per això que volem compartir i col·laborar amb vosaltres la preparació d'aquest nou curs. Tradicionalment els Moviments de Renovació Pedagògica oferíem fer-ho des de les Escoles d'Estiu. A causa de les mesures de la Covid no es podran realitzar presencialment, tot i que la majoria ja estaven pràcticament preparades. Per això **els Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya hem fet l'esforç d'oferir conjuntament l'Escola d'Estiu 2020 sota l'encapçalament del "Sentit de l'Educació" de forma en línia i gratuïta per a tothom**, a més dels cursos més específics de cada territori. L'oferta en obert i gratuïta començarà el dia 1 i 2 de juliol amb una taula rodona cada dia i la setmana següent, del 6 al 10 de juliol, es podran realitzar dues activitats cada dia, una de matí i una altra de tarda. Amb tot, alguns territoris també han aconseguit la infraestructura per refer-les digitalment i per tant, les hem connectat. **Us convidem vivament a participar-hi!**

Que tingueu un bon estiu educador i reparador, i energia educativa concentrada per començar el pròxim curs que serà dur, però unint esforços i amb molta col·laboració ens en sortirem!